

**Súdna rada
Slovenskej republiky**

Kancelária prezidenta SR Podateľňa - Štefánikova 2 P.O.BOX 128, 810 00 Bratislava 1		
Došlo: 14-12-2010		
Číslo:		
Poznámka	Referent	Príloha
		1

05 postacie

Bratislava, 14. decembra 2010

Číslo: 1 Ksr 409/2010

Vážený pán prezident Slovenskej republiky,

Súdna rada Slovenskej republiky prijala na svojich zasadnutiach 30. novembra 2010 a 10. decembra 2010 uznesenia k novele zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov v znení neskorších predpisov a k zmene zákona č. 385/2000 Z. z. sudcov a prisediacich a o zmene a doplnení zákonov v znení neskorších predpisov.

V prílohe si dovoľujem zaslať uznesenia a podnet na vrátenie novely tohto zákona.

S úctou

Ida Hauselová

Vážený pán
Ivan GAŠPAROVIČ
prezident Slovenskej republiky
Hodžovo námestie č. 1
810 00 Bratislava

Podnet
na vrátenie novely zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých
ústavných činiteľov prezidentom republiky na nové prerokovanie Národnej
rade Slovenskej republiky

Súdna rada Slovenskej republiky s poukazom na § 4 ods. 1 písm. zákona č. 185/2002 Z.z. predkladá tento podnet na vrátenie zákona Národnej rade Slovenskej republiky z týchto dôvodov:

1. Zákon sa dotýka platových pomerov sudcov, napriek tomu so Súdnu radou Slovenskej republiky nebol prejednaný a nebol jej daný ani priestor na vyjadrenie sa vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky. V návrhu zákona neboli vyjadrené dopady na platové pomery sudcov a zmeny predložené v druhom čítaní na pléne Národnej rady Slovenskej republiky neboli dané na vyjadrenie Súdnej rade vôbec. Zákon bol pripravený a prejednaný spôsobom, ktorý vôbec nebral zreteľ na to, že sa bude dotýkať aj sudcov a garancií ich nezávislosti.
2. Predložený návrh znižuje základ pre výpočet základného platu ústavného činiteľa, teda aj základného platu sudcov. Zníženie sa viaže na vývoj schodku rozpočtu verejnej správy, čo znamená, že plat sudcu bude v značnej miere pohyblivý a nepredvídateľný.
3. Sudcovia rozhodujú množstvo sporov, v ktorých je účastníkom konania štát a tieto spory môžu mať bezprostredný dopad na štátny rozpočet – (výdavky a príjmy). Ide najmä o množstvo obchodných či správnych sporov (dane a clá), ale aj sporov občianskoprávných. Sudcovia rozhodujú o peňažných trestoch, o treste prepadnutia majetku, o administratívnych sankciách (aj vo výške miliónov Eur) . Akákoľvek, čo aj minimálna miera vplyvu súdnych rozhodnutí na vývoj rozpočtu verejnej správy, sa nesmie podľa názoru Súdnej rady premietnuť do platových pomerov sudcov.
4. Sudcovia musia byť pri svojej rozhodovacej činnosti nezávislí nielen od akejkoľvek inej moci, ale aj od účastníkov konania – teda aj od štátu, a nezávislými sa musia aj javiť. Sudca, ktorý rozhoduje priamo o tom, či štát bude alebo nebude úspešný v sporoch uvedeného druhu, sa ani pri vynaložení všetkého úsilia nebude javiť ako nezávislý, pokiaľ jeho platové pomery budú závislé od toho, ako sa bude vyvíjať schodok štátneho rozpočtu.
5. Novelou zákona sa priamo znižujú už priznané základné platy sudcov, a to o viac, ako tvrdených 10 % . Základný plat sudcu sa vracia do stavu pred valorizáciou na roky 2009 a 2010, hoci táto bola na rozdiel od poslancov, sudcom zákonom priznaná. Ide o porušenie ústavného princípu právnej istoty.

V praxi to znamená zníženie už priznaného základného platu sudcu – priznaného k 1. januáru 2010 – keďže bude počítaný od platu poslanca, ktorý nebol valorizovaný a teda ani priznaný. Podľa § 84 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich plat sudcu možno znížiť len na základe právoplatne uloženého disciplinárneho opatrenia o znížení platu. Ide teda o nepriamu novelizáciu základného zákona o postavení sudcov. Priame zníženie platu sudcu sa od prijatia zákona č. 120/1993 Z. z. ešte nerealizovalo. Ide o zásah do základnej právnej istoty sudcu na zákonom priznaný plat.

6. Súdna rada Slovenskej republiky v uznesení z 30. novembra 2010 vyjadrila nesúhlas s návrhom zákona aj z dôvodu zásahu do garancií nezávislosti sudcov. Uznesenie nebolo v Pléne Národnej rady Slovenskej republiky oboznámené, napriek tomu, že bolo doručené predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky. Národná rada Slovenskej republiky sa zásadne nezaobera stanoviskom Súdnej rady Slovenskej republiky k návrhom zákonov, ktoré sa týkajú súdov a sudcov (§ 4ods. 1 písm. f) zákona č. 185/2002 Z.z. o Súdnej rade Slovenskej republiky, navyiac, jej predstaviteľovi nie je umožnené také stanovisko ani predniesť.
7. Zníženie sa dotkne **jediného zdroja príjmu sudcu**. Sudcovia nemajú dve a viac verejných funkcií, nemôžu popri výkone funkcie podnikáť – tieto všeobecne známe veci zákon nezohľadňuje. Základom sudcovskej nezávislosti počas celej doby výkonu funkcie, často celoživotného povolania, je len a len plat sudcu. Sudca preto nemôže byť teda závislý na zmene politických garnitúr ani na vývoji rozpočtového schodku.
8. Doterajší platový základ zodpovedajúci trojnásobku priemernej nominálnej mesačnej mzdy je tým objektívnym východiskom, ktorý sa od roku 1993 osvedčil. Súdna rada Slovenskej republiky žiada, aby vo vzťahu k sudcom bol jediným východiskom aj naďalej.
9. Súdna rada Slovenskej republiky očakávala, že bude prizvaná k rokovaniam k uvedenej téme a je pripravená podieľať sa aj na hľadaní takého prijateľného riešenia potrebných úspor, ktoré nebudú spochybňovať nezávislosť sudcovského rozhodovania. Pre také rokovanie neboli vytvorené podmienky.
10. Súdna rada Slovenskej republiky upozorňuje na Odporúčanie Výboru ministrov členským štátom zo 17. novembra 2010 prijatého na 1098. zasadnutí, ktoré sa týka súdov, ich nezávislosti, efektívnosti a zodpovednosti, ktoré vláda doposiaľ nepublikovala. Odporúčanie o. i. deklaruje, že "nič v tomto odporúčaní nemôže byť použité na zmenšenie záruk sudcovskej nezávislosti garantovaných ústavami alebo právnymi systémami členských štátov" a v kapitole VI - postavenie sudcu pod bodom 54 stanovuje, že "ochrana pred znižovaním platov sudcov musí byť predmetom špeciálnej úpravy". Za takú úpravu považuje Súdna rada ustanovenie § 84 zákona č. 385/2000 Z. z. Prijatý zákon nielenže nezohľadnil špeciálnu úpravu

platových pomerov sudcov, ale priamo zasahuje do systému odmeňovania podstatným zhoršením už dosiahnutého stupňa odmeňovania. Aj pokiaľ by bolo odôvodnené prijatie právnej úpravy zmiernujúcej platový nárast sudcov, zodpovedajúci rastu priemernej nominálnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky, je dôvodné očakávať, že taká úprava bude pripravená v súčinnosti s legitímnym predstaviteľom súdnej moci – so Súdnou radou Slovenskej republiky (princípy Magny Charty európskych sudcov).

11. Súdna rada zastáva názor, že v § 29 g novely zákona je dôvodné vykonať zmeny v nasledovnom znení :

Alternatíva I :

1. Za bod 9 v novele zákona sa vkladajú nové body 10 až 12 v tomto znení:

„10. V § 16 ods. 1 sa za slovo „mesačne“ vkladajú slová „v sume určenej pred znížením podľa § 2 ods. 1 a 2“.

11. V § 22a sa za slovo „mesačne“ vkladajú slová „v sume určenej pred znížením podľa § 2 ods. 1 a 2“.

12. V § 23 ods. 1 sa na konci pripájajú tieto slová: „v sume určenej pred znížením podľa § 2 ods. 1 a 2“.

Doterajšie body 10 až 12 sa označia ako body 13 až 15.

2. V bode 15 (doteraz označenom ako bod 13) v § 29g sa vypúšťa odsek 4 (plat sudcov ústavného súdu), odsek 6 (plat generálneho prokurátora), odsek 7 (priemerný plat sudcu) a odsek 8 (základný plat sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a sudcu Špecializovaného trestného súdu).

Alternatíva II

V bode 13 prijatého zákona z § 29g vypustiť odseky 4, 6,7, 8 a zvyšné odseky prečíslovať.

Za § 29g doplniť § 29h v znení :

„Sudcovi ústavného súdu, sudcovi najvyššieho súdu, sudcovi špecializovaného trestného súdu a generálnemu prokurátorovi patrí v roku 2011 základný plat vo výške priznanej v roku 2010. Priemerný plat ostatných sudcov sa v roku 2011 rovná priemernému platu sudcu v roku 2010. V roku 2012 a v rokoch nasledujúcich patrí sudcom a generálnemu prokuratúry plat podľa vety prvej a druhej, najmenej však vo výške platu poslanca.

Odôvodnenie:

Sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky (§ 16 ods. 1), generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 22a) ani sudcovia Slovenskej republiky (§ 23 ods. 1) nesmú ovplyvňovať svojou rozhodovacou činnosťou podiel schodku verejnej správy na hrubom domácom produkte Slovenskej republiky, teda kritérium, od

ktorého by malo závisieť, či ich plat bude alebo nebude v konkrétnom kalendárnom roku znížený a ak bude znížený, o akú sumu. V právnom štáte zodpovednosť za hospodársku politiku štátu a jej výsledky nemožno prenášať na súdnu moc a prokuratúru. Navrhované zníženie platu sudcov a prokurátorov v závislosti od výšky podielu schodku rozpočtu verejnej správy na hrubom domácom produkte nemá žiaden racionálny základ a je v rozpore so základnými princípmi právneho štátu. Navrhovaná právna úprava nerešpektuje princíp právnej istoty. Nebolo preukázané, že súčasné ekonomické možnosti štátu vyžadujú takéto zásahy. Pomer celkovej sumy plátov sudcov a prokurátorov na výdavky štátneho rozpočtu je zanedbateľný. Navyše, ide o časovo neohraničený zásah do platových pomerov sudcov a prokurátorov. Takýto zásah nemožno kvalifikovať inak ako snahu vystaviť sudcov a prokurátorov na milosť a nemilosť výkonnej moci, na ich ovplyvňovanie prostredníctvom ekonomických nástrojov. Prijatá právna úprava je nepredvídateľná, nevyplývajú z nej predvídateľné platové pomery, čím sa porušuje princíp materiálneho právneho štátu. Právna úprava, ktorá ustanovuje na účely určenia platových pomerov sudcov kritériá ovplyvniteľné politickou mocou v štáte, je porušením princípu nezávislosti súdnictva.

So zreteľom na uvedené predkladáme pozmeňujúce návrhy, ktorých cieľom je zachovať doterajšie platové pomery sudcov a prokurátorov v nadväznosti na trojnásobok priemernej nominálnej mesačnej mzdy v hospodárstve (alternatíva I). prípadne i pri akceptácii potreby nového výpočtu platu poslanca a tým aj základného platu sudcu, ponechať pre rok 2011 už doteraz poberaný základný plat a pre budúcnosť ho viazať na plat poslanca, len pokiaľ tento nebude nižší ako plat sudcu v roku 2010.

13. Súdna rada poukazuje na to, že prijatý zákon zhoršuje platové pomery sudcov aj v tom, že „zníženie“ podľa § 2 ods. 2 má u nich vplyv aj na paušálne náhrady (tvoria 1/24 - inu základného platu sudcu mesačne). U poslancov sa „zníženie“ závislé na deficite do paušálnej náhrady nepremieta – vypočíta sa z nominálnej priemernej mzdy.

14. 29g ods. 9 zákona je nepriamou novelizáciou § 66 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. Preto v prípade prijatia akejkoľvek zmeny platu sudcu najvyššieho súdu a sudcu špecializovaného trestného súdu ako je uvedené v bode 12 tohto stanoviska, je potrebné v čl. II novely zákona č. 120/1993 Z. z. doplniť aj zmenu § 66 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z.

a to pri alternatíve I :

Vložiť do čl. II nový bod 1 v znení :

1. „V § 66 sa odsek ods. 1 vypúšťa.“

Doteraz neoznačený bod v čl. II sa označuje ako bod. 2.

Pri alternatíve II : zmena nie je potrebná. (prípadne by § 66 ods. 1 mohol byť zmenený tak, že namiesto slov „ platu poslanca“ sa vložia slová „ priemerného platu sudcu podľa osobitného predpisu“ 19)